

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA RYCZAŁTEM.

OSTATNIE WIADOMOŚCI

10
GROSZY

KRAKOWSKIE

10
GROSZY

GAZETA POPOŁUDNIOWA DLA WSZYSTKICH

Rok I.

Kraków, Poniedziałek 7 Września 1931 r.

Nr. 86

SĄD OKRĘGOWY W KRAKOWIE
Wydział IV karny
Dnia 5 września 1931 r.
IV Pr. 102 31.

Sąd okręgowy Wydział IV Kar-
ny w Krakowie na posiedzeniu
publicznym w dniu dzisiejszym
po wysłuchaniu wniosku Proku-
ratora Sądu okręgowego w Kra-
kowie wydał następujące posta-
nowienie.

1. Zatwierdza się po myśli pa-
ragrafów 489, 498 austr. proc.
karn. zarządzoną i wykonaną
przez Starostwo grodzkie w Kra-
kowie dnia 8 września 1931 r. kon-
fiskację czasopiśma „Ostatnie
Wiadomości Krakowskie” Nr. 82
z daty 8 września 1931 r. zpowo-
du treści:

Artykułu zamieszczonego na
stronie 1-szej p. t. „Wykrycie
afery szpiegowskiej w Brześciu”
wstępnie od słów „Dzięki czuj-
nej” do słów „obcego wywiadu”
albowiem treść tego artykułu za-
wiera wiadomości o występkach z pa-
ragrafów 809, 310 uk.

2. Zakazuje się dalszego rozsze-
rzenia skonfiskowanej treści po-
wyższego artykułu a także ten
ma być ogłoszony w przepisanej
formie w najbliższym nume-
rze czasopiśma „Ostatnie Wiado-
mości Krakowskie” i w Dzien-
niku urzędowym.

3. Cały nakład skonfiskowane-
go druku ma być zniszczony.

4. Natomiast uchyla się zarząd-
zoną i wykonaną przez Staro-
stwo grodzkie w Krakowie dnia
8 września 1931 r. konfiskację cza-
sopiśma „Ostatnie Wiadomości
Krakowskie” z powodu treści
artykułu zamieszczonego na stro-
nie 1-szej p. t. „Wykrycie
afery szpiegowskiej w Brześciu”
od słów: „Szpieg-oficer” do słów
„D.O.K. Brześć” i od słów „Sąd
Doraźny” do słów „sądom cywil-
nym” — albowiem treść tych u-
stępów powyższego artykułu nie
zawiera znamion przestępstwa.

M. P.
Przewodniczący Dr. Hubl w. r.
Za zgodność: W. Szymański w. r.
Sekretarz.
Protokolant Dr. Rappaport w. r.

Sledztwo w sprawie mordu truskawieckiego

Jeden z zatrzymanych przez
władze śledcze w związku ze
sprawą mordu na osobie ś. p. Ta-
deusza Hołówki, sekretarz u-
kraińskiej spółdzielni „Masło-
sojuz” w Stryju, Miron Bodnar
został po przesłuchaniu zwol-
niony. Dwie osoby zatrzymane
wraz z nim pozostają nadal w
areszcie.

O przywrócenie samorzą- du w Kasach Chorych

Jak się dowiadujemy klub
parlamentarny P.P.S. przygo-
tuje na najbliższą sesję ciał u-
stawodawczych wniosek w spra-
wie przywrócenia samorządu w
Kasach Chorych w jak najszyb-
szym terminie. Wniosek umo-
tywowany ma być tem, że po
przeprowadzeniu całkowitej re-
organizacji kas rządu komisa-
rzy stracili swą podstawę.

Artyści rewjoli szukają zarobków zagranicą

Szereg znanych artystów re-
wjiowych Warszawy podjęło sta-
nowienie o zaangażowanie do pol-
skich ośrodków w Ameryce.

Niewinne dziecko śmiertelną ofiarą komunistycznych manifestacji w „Dniu Młodzieży”

W związku z zapowiedzia-
nym na wczoraj „Dniem mło-
dzieży komunistycznej”, wywro-
towiec usiłował zorganizować
kilka pochodów w stolicy. Oko-
ło godz. 10 przy zbiegu ul. Smo-
czej i Niskiej komuniści w lic-
bie około 150 osób zamierzali u-
rządzić masówkę. W tym cza-
sie nadjechał patrol policyjny.
W jednej chwili otoczył manife-
stantów i rozprzął. W czasie
rozpraszania z tłumu czy też z
okolicznego domu padł strzał.
Kula przeszła nawyloc 9-letnią
Jadwigę Zawislakównę (Staw-
ki 24), uczennicę szkoły pow-
szecznej, która właśnie z bab-

ką, siostrą i koleżanką powraca-
ła z kościoła św. Augustyna do
domu. Ranna upadła na chod-
nik. W agonii przewieziono ją
do komisariatu. Przybyły tam
wkrótce lekarz Pogotowia
stwierdził śmierć dziecka. Zwłó-
ki przewieziono do prosektor-
jum. Z grupy manifestantów po-
licja aresztowała 4 uczestni-
ków.

Znów około południa przy zbie-
gu ul. Żelaznej i Lesznej zebrała
się grupa, złożona ze 100 komu-
nistów. Wnet znalazł się przy-
godny agitator, który zaczął
przemawiać do zgromadzonych.
Przechodzący w tym momencie

przed policji wydobył szablę,
celem rozpędzenia wywrotow-
ców. Gdy ci stawili opór, wy-
strzelił na postrach, poczem za-
trzymał jednego z uczestników
i zamierzał odprowadzić do ur-
zędu śledczego. Gdy policjant
szedł z aresztowanym ul. Lesz-
no, w pobliżu Solnej zebrała się
grupa komunistów i usiłowała
odbić aresztowanego. Policjant
ponownie strzelił w górę. Ata-
kujący rozprzeczli się. Na od-
głos strzałów nadbiegło kilku
policjantów, którzy już bez prze-
szkód dopomogli przeprowa-
dzić aresztowanego do urzędu
śledczego.

Krwawa wojna domowa w Chili Oddziały rządowe rozstrzelują jeńców

LONDYN. (A.T.E.) W Chili
toczą się nadal krwawe walki
wojsk rządowych z rewolucjo-
nistami. Oddziały rządowe zdo-
wały miasto Talcahuano. Po
stronie rewolucjonistów jest
500 żołnierzy zabitych i ran-
nych. Sztab nosi się z zamiarem
rozstrzelenia co piątego jeńca
rewolucjonisty.

W całej republice ogłoszono
mobilizację. Wielu ochotników

zgłasza się do koszar. Samocho-
dy prywatne zostały zasekwe-
strowane dla potrzeb wojska.
Niektóre firmy wystawiają wła-
snym kosztem uzbrojone oddzia-
ły wojska dla walki z rewolu-
cją.

SANTIAGO de CHILE. (PAT).
Kongres, w celu ostatecznego
stłumienia buntu marynarzy,
wydał szereg zarządzeń nad-
zwyczajnych, upoważniając

władze do aresztowania przy-
wódców ruchu.

W akcji przeciwko zbuntowa-
nym okrętom wzięły udział ae-
roplany.

Po bitwie morskiej, która się
rozegrała pomiędzy powstańca-
mi a wojskami rządowymi pod
Tacahuano, wojska powstań-
cze, częściowo rozbite, cofnęły
się. Kilku okrętów wojennych
zostały uszkodzonych.

Pogrzeb unii celnej austro - niemieckiej na dzisiejszym posiedzeniu Rady Ligi Narodów

GENEWA. (A.T.E.) Rada Li-
gi Narodów na dzisiejszym po-
siedzeniu zajmie się sprawą
unii celnej austro - niemieckiej.
Uchwala Rady będzie jednocze-
śnie formalnem zakończeniem
tej sprawy, którą Liga Narodów
zajęła się w maju r. b. Prawdo-

podobnie Rada Ligi ograniczy
się do przyjęcia do wiadomości
orzeczenia trybunału haskiego.
Dyskusja nad unią celną na po-
siedzeniu Rady Ligi będzie mia-
ła tylko charakter formalny
ze względu na to, że na posie-
dzeniu komitetu paneuropejskie

go Schober i Curtius złożyli
już deklarację o wyrzeczenie się
unii. Nie brak jednak tendencji,
ażeby dyskusję na dzisiejszym
posiedzeniu Rady Ligi rozsze-
rzyć w kierunku zaakcentowa-
nia porażki niemieckiej.

Krwawy dzień w Barcelonie

Na ulicach hiszpańskiego miasta zginęło 20 osób,
60 w stanie ciężkim znajduje się w szpitalach

Otrzymujemy szczegóły krwa-
wego dnia w Barcelonie (Hisz-
pania). Strzelanina na ulicach
Barcelony pociągnęła za sobą
znacznie więcej ofiar, niż to po-
przednio podawano. Na ulicach
miasta padło trupem 20 osób,
60 osób odniosło ciężkie rany.

Wielu z nich dogorywa w szpi-
talach z ciężkimi ranami po-
strzałowymi.

Podczas rozpędzania manife-
stantów aresztowano 200 osób
za opór władzy. Wszystkich a-
resztowanych odstawiono do
portu i przetransportowano na
okręt wojenny, w obawie, by ma-

nifestanci nie usiłowali odbić
więźniów.

Strajk trwa nadal mimo u-
chwały związków zakończenia
strajku generalnego. Sytuacja
w mieście ogromnie naprężona.
Istnieje obawa powtórzenia się
rozmachów.

Nieznana epidemia wybuchła na Litwie Tajemnicza choroba kończy się śmiercią

KOWNO. (PAT.) W powia-
tach trockim, wilkomirskim i
birżańskim (Litwa kowieńska)
wybuchła epidemia nieznanej
choroby żołądka. Dotknięci tą

chorobą odczuwają bardzo sil-
ny ból w kiszkiach. Choroba
trwa kilka tygodni, przyczem,
jak dotąd, w większości wypad-
ków wynik choroby był śmier-

telny.
W dniu wczorajszym wyje-
chała z Kowna specjalna komi-
sja lekarska dla przeprowadze-
nia badań.

SKRÓTY

W Sowieciech mnożą się wypad-
ki wystąpienia terrorystycznych lu-
dności przeciwko agitatorom ate-
istycznym. W Niżnim Nowogoro-
dzie został zamordowany kierow-
nik miejscowej organizacji bez-
bożników Siergiejew, który od-
znaczał się bezwzględnością w sto-
sunku do duchowieństwa. Pomi-
mo matychmiastowego pościgu
sprawę zamordowania bezbożni-
ka dotychczas nie ujęto.

Sekretarz stanu w Urzędzie Spraw
Zagranicznych Rzeszy Niemieckiej
Bulow wyjeżdża dziś do Genewy. O-
becność jego w Genewie uzasadniona
jest koniecznością wzięcia przez Bu-
lowa udziału w przedwstępnych roko-
waniach, dotyczących terminu i pro-
gramu wizyty francuskich ministrów
w Berlinie.

Gen. Jacquemot, członek Najwyższej
Rady Wojennej Francji, który podczas
manewrów był rażony piorunem zmarł
w szpitalu w Barcelonnette.

Groźba strajku. w kopalniach niemieckich

WROCLAW. (P.A.T.). W
związku z wypowiedzeniem ta-
ryfy zarobkowej w górnictwie
węglowym na Śląsku Opolskim
i Zagłębiu Ruhry, organizacje ro-
botnicze rozpoczęły przygotowa-
wanie do strajku. Strajk ten ma
objąć całe górnictwo węglowe
niemieckie, jakkolwiek taryfy
zarobkowe wypowiedziano tyl-
ko w zagłębiu Śląska Opolskie-
go wystosowały do związku pra-
codawców z siedzibą w Gliwi-
cach pismo, w którym wysuwa-
ją szereg żądań, grożąc równo-
cześnie, że w razie odmownej
odpowiedzi na list przystąpią
do strajku. Dn. 13 b. m. odbędzie
się konferencja rad załogowych
Śląska Opolskiego i obwodu
Walbrzyckiego. Kopalnie Preus-
sen, Hedwigwunsch i Delbrück
powzięły już jednomyślnie uch-
wały strajkowe na wypadek od-
rzucenia postulatów górników
przez przemysłowców.

100-letnia rocznica bitwy na szanicach Woli

Wczorajsze uroczystości obchodu
100-letniej rocznicy bitwy na sza-
nicach Woli rozpoczęły się uroczystym
nabożeństwem, odprawionem w ko-
ściele św. Wawrzyńca na Woli. Ko-
ściołek na Woli wypełnił się delegata-
mi ze sztabami od poszczególnych
organizacji i instytucji społecznych,
oraz liczne rzesze ludności. Przed ko-
ściołem ustawia się kompania hono-
rowa 30 p.p. z orkiestrą i sztandarem. O-
bok stanęły oddziały Federacji. Przys-
posobienia Wojska, harcerzy oraz sze-
reg innych organizacji i stowarzyszeń.
Po mszy świętej nastąpił uroczysty mo-
ment składania wieńców na grobach
40 żołnierzy z 8 p. linowego, poleg-
łych na szanicach Woli w obronie War-
szawy. W tym czasie orkiestra 30 p.
p. odegrała hymn narodowy.

Następnie z specjalnie ustawionej
trybuny przemawiali do zebranych
prezydent miasta Warszawy Słomiń-
ski, oraz płk. Dunin-Wolski, którzy na-
kreślili przebieg walki o Warszawę
100 lat temu, zatrzymując się dłużej
na obronach Woli, którą kierował
gen. Sowiński. Uroczystość zakończy-
ła się defiladą.

DANIEL BACHRACH.

Śladami przestępców

Sensacyjne pamiętniki

b. aspiranta Warszawskiego Urzędu Śledczego

Tajemnicza śmierć królowej półświatka

— Jest to długa historia. Pozwoli pan, że każę podać śniadanie. Pan zapewne też jeszcze przed śniadaniem, zjemy więc je razem. — Mówiąc to, wezwał służącą i wydał jej odpowiednie polecenie. Zapaliliśmy papierosy i hrabia Z. rozpoczął:

— Jestem oficerem rezerwy. Przed wojną, jako inżynier pracowałem w Moskwie tam też poznałem von Roppa. Zaprzyjaźniłem się bardzo i byliśmy nieodłącznymi towarzyszami. Von Ropp, jako Kurlandczyk, władał dobrze językiem niemieckim i w owym czasie był porucznikiem gwardji. W tym samym czasie w kabarecie „Chat Noir” atrakcją była słynna tancerka, zamordowana „Lou - Lou”, która miała niezliczoną ilość wielbicieli, lecz cególną tajemnicą było, że jest ona kochanką jednego z Wielkich Książąt, który otaczał ją niebywałym zbytkiem. Rysaki (konie) jej znane były w całym mieście i brylantów, jakie nosiła, zazdrościły jej damy z tamtejszej arystokracji. Von Ropp, aczkolwiek żonaty, zwierzył mi się, że nawiązał stosunek miłosny z kochanką księcia i ona obdarzała go swymi względami. Jako szczerzy przyjaciel uprzedzałem von Roppa, że rozpoczął bardzo niebezpieczną grę i że naraża się na wielkie nieprzyjemności, gdyby książę do wiedział się przypadkowo, iż ma w nim swego rywala. Von Ropp przyznał mi się, że chciałby zerwać ten stosunek, lecz o bawia się skandalu ze strony Lou - Lou, która jest histeryczką i gotowa była w uniesieniu popełnić coś nieobliczalnego, zaznaczył mi przytem, że żona jego podejrzewa go o stosunek z piękną tancerką i tem bardziej chciałby przerwać tę niebezpieczną grę.

— Przepraszam, że przerywam. Czy pan hrabia znał panią von Ropp?

— Znałem ją doskonale i bardzo często bywałem w ich domu.

— Zechce mi pan zatem opisać, jak wygląda.

— Brunetka bardzo dobrze zbudowana, prawie o głowę od niego wyższa, wprost kobieta kolos. Nie przypuszczam, że było to małżeństwo z miłości, powiedziałbym raczej, że von

Ropp, który był niezamożny, ożenił się z nią raczej dla majątku. Olga była córką bardzo bogatego kupca z Moskwy i tylko zawdzięczając jej pieniądze, von Ropp mógł służyć w gwardji, co jest, jak panu wiadomo, rzeczą bardzo kosztowną.

— Więc pan mówi, że żona von Roppa nazywała się Olga i jest brunetka. — Przypomniałem sobie o znalezionej na miejscu zbrodni spince z monogramem „O. P.” (P. w języku rosyjskim oznacza literę R.) oraz o czarnych włosach, znalezionych w zaciśniętej pięści zamordowanej.

— Tak jest, czy imię to ma jakiś związek ze sprawą?

— Zdaje mi się, że dzięki pańskim informacjom natrafiłem na ślad mordercy, a raczej morderczyni, ale zechce pan opowiedzieć dalej, a po zakończeniu powiem panu o moich przypuszczeniach i podejrzeniach.

Dalszy ciąg nastąpi.

Tajemnicze strzały

Sprawca śmiertelnego postrzelenia nie został ujawniony

Szereg postrzeleń zdarzyło się w godzinach wieczornych w pobliżu toru kolejowego na terenie Konikowa, a więc obawiano się tam przebywać. Ofiarami strzałów padli nietylko złodzieje węglowi, przeciwko którym kule prawdopodobnie były wymierzone, lecz również postrzelano do kilku niewinnych przechodniów, używających przechadzki w tamtych stronach. Na parki miłosne, szukające samotności, padł więc blady strach.

Przez długi czas wszelkie do chodzenia pozostawały bez rezultatu aż wreszcie w związku ze śmiertelnym postrzeleniem, Franciszka Wałkowskiego, policja jako przypuszczalnego sprawcę strzałów aresztowała stróża kolejowego, Stanisława Głowskiego.

Epilog tej sprawy rozegrał się ostatnio w sądzie karnym.

Jak wynika z aktu oskarżenia, Głowski, jako stróż kolejowy, miał sobie powierzony obowiązek pilnowania taboru kolejowego, szczególnie węglę, przed kradzieżami. Wychodząc na służbę, otrzymywał karabin, którego w myśl przepisów mógł używać jedynie na postrach, lub też w obronie własnej, natomiast rzecz zrozumiała, nie wolno mu było strzelać do młodzieży.

W nocy z 15 na 16 grudnia r. z. gdy Głowski wraz z pomocnikiem swym, Ombierowiczem obchodził tor kolejowy, od Konikowa nad ranem usłyszał jakiś strzał i niebawem dowiedział się o postrzeleniu strutem Wałkowskiego, który — jak się okazało — szycował się właśnie do ściągania węglę z wagonów. Nic też dziwnego, że podejrzenie padło na Głowskiego, skoro podczas śledztwa znaleziono u niego w domu kilka naboi do karabinu, ładowanych strutem.

Na rozprawie podsądny nie przyznał się jednak do winy, tłumacząc, że wykryte u niego podczas rewizji naboje znalazł w kilku dni po wypadku z Wałkowskim, obok toru kolejowego. Przesłuchany jako świadek, warownik Imbierowicz opisał, że trzytycznej nocy byli najsamprzód w miejscowości odległej o 5 kilometrów od Konikowa, a dopiero później już po postrzeleniu, od którego Wałkowski zmarł, przybyli na teren wypadku. W jego więc obecności Głowski nie mógł nikogo postrzelić, bo nie zdejmował wcale karabinu z pleców. Imbierowicz nie umiał też powiedzieć, kto by mógł strzelać do złodziei lub do przechodniów.

Obronca przytaczając wszystkie okoliczności wskazujące na brak winy Głowskiego, domagał się wyroku uwalniającego, który sąd okręgowy po dłuższej naradzie ogłosił. Tajemnica strzałów nocnych nie została więc wyświeblona.

Wesoły Kacik

KOCIA RODZINA

Grzeje się na słońcu kocia rodzina przy kominie i gwarzy.

— Nasze kociątko, — mówi matka — kotka — rośnie z dnia na dzień. Czas już pomysleć o mężu dla niej.

— O, ja już dawno o tem myśle — odzywa się kotka — córka.

— Cicho bądź smarkato! — oburza się tłusta matka. — O takich rzeczach nie przystoi mówić niewinnej panience.

— Dlaczego? — dziwi się córka. — Co ma wspólnego małżeństwo z niewinnością.

— Jeszcze nie czas, żebyś o tem wiedziała — wtrąca się, siedząc na kominie ciotka — kotka.

— Miau, miau, jeszcze nie czas, jeszcze nie czas — miauczy ze zdenerwowaniem mała kotka. — Wuju — zwraca się do milczącego dotychczas kota wuja — powiedz mi, co to właściwie znaczy „niewinna”.

— Niewinna to jest taka, która nic nie wie.

— No, to ja już nie jestem niewinna, bo ja bardzo dużo wiem.

— Nnnno... moje dziecko... wiedzcie i wiedzcie to różnica.

— A czy ty jesteś niewinna?

— Hm... widzisz... — wykręca się wuj — ja już jestem taki stary, że nawet nie pamiętam.

— Mamo, a czy ty jesteś niewinna?

— Kto wyszedł z małżeństwa jest już niewinnym — tłumaczy matka.

— No to ja chcę wyjść za mąż! Nie chcę być niewinną!

— Cicho! Sza! — podkroczy ty jednocześnie kotki matka i ciotka. — Nie wolno tak mówić. Jeszcze kto pomyśli, że ty już nie jesteś niewinną!

— Nic nie rozumiem! — denerwuje się mała kotka i machając w zamyśleniu ogonką odchodzi.

— Wiem co zrobić! — decyduje się nagle — pójdę do kuzyna Krótkoogonka, on mi wy tłumaczy.

Wieczorem rozpromieniona kotka przylatuje do matki.

— Mamo! Wiem już! Niewinność to jest coś dobrego, ale jednocześnie to wcale nie jest takie dobre. Bo najpierw się cieszymy, że jesteśmy niewinne, a potem się cieszymy, że już nie jesteśmy niewinne. Jak się jest niewinną, to nie wypada o tem mówić, a jak się nią już nie jest to trzeba wiele mówić o swej niewinności.

— Kto ci to wszystko napłótł?

— Kuzyn Krótkoogonek. On jest mądrzejszy od was wszystkich. Jego się wszystkie młode kotki z okolicy pytają. Powiedział mi, że bym przysłała jutro do mi dokładnie wytłumaczyć.

Dziś nie ma czasu, bo musi właśnie to samo wytłumaczyć córce tej grubej kotki od rzeźnika.

— Kto ci to wszystko napłótł?

— Kuzyn Krótkoogonek. On jest mądrzejszy od was wszystkich.

Jego się wszystkie młode kotki z okolicy pytają. Powiedział mi, że bym przysłała jutro do mi dokładnie wytłumaczyć.

Dziś nie ma czasu, bo musi właśnie to samo wytłumaczyć córce tej grubej kotki od rzeźnika.

— Kto ci to wszystko napłótł?

— Kuzyn Krótkoogonek. On jest mądrzejszy od was wszystkich.

Na śliskiej drodze życia

Z prawdziwych zwierzeń i przeżyć potępionych kobiet

Daremna ofiara

„W piwnicznej izbie mrok ciemny zapada i ponury...” chciałyby się powtarzać za genialną poetką, której wizja izby nędzary tak wstrząsnęła sumieniem społeczeństwa, że... wiersz Kopcińskiej deklamuje się chętnie.

Do piwnicznej izby K-wiczów nie zaglądało słońce. Wieczny ponury mrok w którym tonęła izba, legł i na serce starej K-wiczowej i jej trojga dzieci. Na życie zarabiała najstarsza córka, Katarzyna, pracująca w fabryce firanek. Czy mogła wiele zarobić? Zaledwie wystarczało na chleb i opłatę komornego.

Matka mizerniała z dnia na dzień. Z pod cienkiej powłoki skóry na powierzchnię wybijały się kości. Nikła, gaśla, aż zgasała.

Z żalem prochy matki odwozili dzieci na Bródno, świeża mogiła rosząc łzami. Lecz trudno.

Większy niepokój wzbudziło nagłe zachorowanie brata. Tłumaczono, że śmierć matki zbyt nio wzięła sobie do serca i dlatego źle się czuje.

A jednak mijały tygodnie, a chłopak do zdrowia nie wracał. Przeciwnie. Coraz wyższa gorączka trzymała go w okowach niemocy. Majaczył, bredził, zło rzeczył losowi, to znów pokornie modlił się i błagał o ratunek.

Siostry bezradnie patrzyły na cierpienia brata, bo nie mając pieniędzy, nie mogły mu zapewnić pomocy lekarskiej. Idąc za radami sąsiadek, rozpalone czoło chłopca okładano lodem, to znów otulały go w wilgotne, na sycone zimną wodą, prześcierały go poily go ziołami.

Nanoc. Po gwałtownym ataku kaszlu, chłopak dostał silnego krwotoku i zmarł.

Piaszczysty pagórek przybył do różańca mogiła na Bródnie.

Z licznej rodziny K-wiczów pozostały na świecie już tylko dwie siostry: Katarzyna i Marija. Katarzyna pracowała, młodszą Marija, dziewczyna słabowita i nadzwyczaj nikłej budowy ciała, gospodarzyła w domu. Nie miała tu wiele do roboty, ale i to nie raz jeden podczas sprzątania izby czy gotowania obiadu musiała odpocząć, zasilić płucą równym, spokojnym oddechem. Siostrze się nie skarżyła. Nie chciała jej niepokoić.

Minęło tak kilka miesięcy. Któregoś dnia powróciła wieczorem z fabryki o normalnej porze, jak codziennie. Zdziwiła się, że siostra nie wyszła naprzeciw niej, jak to było w zwyczaju. Z niepokojem więc weszła do izby. Jęk przerażenia wydarł jej się z piersi.

Na łóżku bezwładnie leżała Marija. Z ust jej, sączyła się cienka smuga krwi.

— Marysiu najdroższa! — i przywarła do siostry.

— Nie martw się... Wszystko będzie... dobrze — wyszeptała chora. — ... przejdzie... —

— Nie dam ci! Nie zabiorę ci ciebie! Nie dam! — krzyczała Katarzyna.

Marija tylko spojrzeniem błogostawiała siostrę.

Opamiętała się, powzięła nagle decyzję. Będzie siostrę leczyła! Pieniądze na leczenie musi mieć, bo nie odda siostry, jak oddała matkę i brata. Już wie co zrobić. Wbiegła po lekarza, który nie potrzebował długo badać, a stwierdził, że na łóżku leży ofiara gruźlicy.

— Panie doktorze, ratuj ją! Ona jedna mi pozostała. Co robić?

— Po krótkiej kuracji w domu, musi chora wyjechać w góry. To ją uratuje — zdecydował lekarz.

— Ile to będzie kosztowało? —

z ponurą zaciętością pytała Katarzyna dalej.

— Hm. Może 500 zł. wystarczy.

Wypisawszy receptę, lekarz opuścił mieszkanie. Katarzyna przykucnęła w kącie. Musi mieć 500 zł! Musi! Ale skąd je miała wziąć. W fabryce napastuje ją majster — Anglik, bogaty, niezmordowany i czyni jej sprośne propozycje. Odrzucała. Teraz przyjmie, teraz ona zaproponuje, odda mu swoje dziewczę, byleby 500 zł. dostała.

Majstrowi oczy rozgorzały. Gdy dziewczyna, wywoławszy go na bok, zaproponowała — sprzedać swą pierwszą noc za 500 zł. Pieniądze miał, a dziewczynę pożądał, więc zgodził się natychmiast.

Katarzyna otrzymała pieniądze. Mogła wysłać siostrę w góry. Wysłała. Nie potrafiła o niczem innem myśleć, tylko o niej. Musi siostrę uratować od niechybnej śmierci. Nic ją poza tem nie obchodziło.

Z gór otrzymała wiadomość: Marija ma się lepiej, lecz na dalszą kurację są potrzebne pieniądze. Dużo pieniędzy!

Pieniądzy można wykupić siostrę od śmierci, musi je mieć.

Nikt jej nie doradzał, aby wyszła na ulicę, bo tam są pieniądze, bo tam są tacy, którzy zapłacą. Wiedziała. Poszła. Za szanbione ciało płacił jej. Miała teraz pieniądze, mogła leczyć siostrę...

...

Powoli dopalały się lampki oliwne życia siostr: jednej w górach, bo żadna ludzka moc nie mogła jej niknącego życia zatrzymać, drugiej w stolicy, która własnym ciałem chciała płacić za życie najdroższej siostry.

... Obie zgasnąć musiały. Tej ofiary nie przyjął Bóg.

(Anita)

Po wakacjach

— Znowu rojno w klasie...

Zasie już zwykły świat jest porządek, że każdy początek ma swój koniec taki lub taki...

Były wakacje, więc był odpoczynek...

Niech więc wypoczęty synek weźmie się do pracy,

to znaczy

do lekcji zadawanych w szkole.

Bowiem w naszym padole też...

bez

matury nie zajdziesz wysoko.

Dziś w Kamerunie czy Marroko żądają matury.

— Uczcie się więc bez naganiania i bez awantury!

PRZEKLEŃSTWO GRZECNU

57)

Wstrząsająca tragedia z życia wyższych sfer stolicy

STRESZCZENIE.

Po hulaszczym życiu, w którym stopniał wielki majątek — hrabia Eleński wpakował sobie kulę w czaszkę. Pozostawił córkę, 17 letnią Marię pod opieką wobec ruiny bezradnego administratora swych majątków, Aleksa Kundewicza. Zdawałoby się, że wypieszczona hrabianka zostanie nędzarką. Uratował ją jednak przyjaciel jej ojca, wielki bogacz i magnat, ks. Górycki, spłacając dług lekkomyślnego ojca uroczego dziewczęcia.

W tym czasie Maria zapoznała się z pięknym młodzieńcem Janem Gierliczem. Młodzi zapłoneli ku sobie miłością. Zakochany do szaleństwa Gierlicz, zastał pewnego razu Marię samą. Nie panując nad swymi zmysłami, młodzian oszołomił pieśczętami niedoświadczoną dziewczynę. Współprzymiotna z rozkoszy pocałunków, nie zdawała sobie sprawy z tego, co się z nią dzieje i bezwolnie poddała się ukochanemu.

Kiedy Gierlicz oświadczył, że jako biedak nie jest w stanie jej poślubić, zaś o rękę Marii poprosił ks. Górycki, Maria wyszła zamaż za księcia. Gierlicz wyjechał zagranicę zdobywać fortunę.

Już po ślubie ksiądz otrzymał od swej długoletniej kochanki, hr. Radłowskiej list, w którym zdradzona kobieta, ujawniła miłość Marii do Gierlicza.

Noc poślubna miała być nocą rozkoszy — stała się okropną torturą dla młodej małżonki księcia. Maria przyznała się do tego, że została uwiedziona. Życie obydwójka stało się katuszą. Ksiądz nie zbliżał się do żony, żyjąc obok niej, jakby obok martwego przedmiotu. A jednak, kiedy nad udręczoną Marią zawisła groźba śmierci podczas porodu — ksiądz przebaczył jej.

Maria umarła. Została córka, Mira, którą ksiądz uznał za swoją, wychował ją starannie, trzymając jednak poza domem, nie zdobywając się choćby na jedno pieśczętliwe słowo. W domu księcia rządy objęła dawna jego kochanka, hr. Radłowska, którą poślubił.

Nienawidziła ona Miry.

To też, kiedy Mira powróciła do Górycz po ukończeniu nauk, postanowiła się jej pozbyć przez wydanie zamaż.

Zjawił się wówczas Jerzy hr. Czarski, utracusz i uwodziciel, z sąsiadem księcia — Fontowiczem. Na balu w Góryczach Czarski przypuścił szturm do serca Miry, widząc w małżeństwie z nią ratunek z ruiny, do której doprowadzili go hulanki i kobiety.

Zaloty Czarskiego zabolowały głęboko Stefę, przyjaciółkę Miry, z którą razem się wychowała, gdyż Stęfa zakochała się od pierwszego wejrzenia w czarującym uwodzicielu.

Zabiegi Czarskiego miały powodzenie.

Już pewien swego, pojechał do Warszawy i hulał w dalszym ciągu, nie zrywając nawet ze swą kochanką, Lulą.

Tymczasem wrócił do kraju Gierlicz. Dowiedział się o wszystkim od Kundewicza i pośpieszył do Górycz i tam ustalił zapobiec małżeństwu Miry z Czarskim.

Ostatecznie wielu młodzieńców po burzliwym życiu się ustatkowało — mówili do księżnej Gierlicz z rozpaczą. — Lecz on nie! Jest zżarty jadem grzechu do szpiku kości, znieprawiony do głębi duszy i z pewnością popełni jakieś wielkie przestępstwo. Dziś jeszcze, w chwili, gdy daje nazwisko nieszczęsnej dziewczynie, którą omamił kłamstwami i otumaniał zreszczeniem zagrana komedją miłości, utrzymuje kochankę!

— On?

— Tak jest! I nie ma nawet tyle wstydu, aby ukrywać swe łajdactwa lub przerywać hulanki. Urządza je już na rachunek posagu swej przyszłej żony i zamierza nie przerywać ich i potem.

Księżna wzruszyła ramionami ze znieważającą pogardą. Rzekła:

— To wszystko zwracanie głowy! Zresztą, gdyby to nawet było prawdą i tak już jest za późno! Słowo jest dane i nie może być cofnięte...

— Dlaczego? Zawsze jest możliwość przeszkodzenia takiemu... świętokradztwu... takiej... zbrodni... Błagam księżnę!

— Jakiem prawem się pan wogóle wtrąca do tego wszystkiego, pytam raz jeszcze...

— Ach, jacy wy wszyscy jesteście okrutnie bezlitośni!

— Nie! Jesteśmy tylko spokojniejsi. Gdyby pan mnie nie wyprowadził z równowagi najrozmaitszymi obelgami, ciskaniami we mnie z brakiem jakiegokolwiek pocucia szacunku, należnego kobiecie, już bym panu dawno powiedziała, że Mira nie podziela pańskich uprzedzeń. Wychodzi zamaż nie dlatego, że ją do tego zmuszamy, ale z własnej woli, z wielkiej miłości i wręcz nieposób byłoby dziś już ją skłonić do zaniechania tego małżeństwa.

— Więc Mira go kocha?

— Do szaleństwa!

— Ha! — jęknął Gierlicz, dysząc wściekłością. — W takim razie księżna ma rację. To już za późno!

Właśnie w tej chwili weszła do salonu Mira, już przybrana w ślubną biel.

Na widok kogoś jej nieznanego, zarumieniła się wstydliwie i chciała się pośpiesznie cofnąć.

Lecz księżna dała jej znak, aby się zbliżyła i rzekła słodko:

— Miruś, jest list dla ciebie.

Poczem, zwracając się do Gierlicza, dodała:

— Możeby pan zechciał powtórzyć księżniczce wszystko, co mi pan mówił przed chwilą?

Tymczasem Mira rzuciła okiem na list Aleksa i posmutniała.

— Biedny staruszek — rzekła — to pan przyniósł ten list?

— Tak. Jestem jego przyjacielem.

— Niechże mu pan powie łaskawie, że jest mi niesłychanie przykro, że zdrowie nie pozwala mi być dziś w naszym gronie. Gdyby on był, szczęście moje byłoby doprawdy bez najmniejszej skazy.

— Słyszysz pan? — szepnęła księżna Janowi.

Gierlicz stał, jak skamieniały. Nie mógł oderwać oczu od Miry, żywego portretu swej matki, a jej go tak gorąco umiłowanej... kochanki...

Zapanowało kłopotliwe milczenie. Mira pomyślała sobie, że może jej obecność jest krępująca, skłoniła się więc wdzięcznie i wyszła z salonu.

Gierlicz wciąż jeszcze stał, jakby się zamienił w słup soli.

— No i cóż? — zapytała zjadliwie księżna. — Dlaczego pan milczał? Dlaczego pan nie powtórzył jej tego wszystkiego, co pan tu przede mną naopowiadał? Stchórzył pan?

— Nie zna mnie, nie uwierzyłaby. Księżna jedna mogłaby jej rzucić bielmo z oczu i ocalić ją od zguby. Czy nie da się księżna ubłagać?

— Proszę pana, postawmy sprawę jasno. Zwiędził pan kawał świata, poznał rozmaite rzeczy, ale nie zna pan widocznie zupełnie tajemnic serca ludzkiego. Wiedziałby pan bowiem, że rana, zadana czi lub miłości kobiety, pozostanie krwawiąca i otwarta do jej ostatniego tchnienia. Pan będzie kochał Mirę, ponieważ przypomina panu pańską ubóstwianą kochankę. Ja z tego samego powodu będę ją zawsze nienawidziła, bo jej matka mnie upokorzyła i wydarła mi serce ukochanego mężczyzny. Czy Mira będzie szczęśliwa z Czarskim, czy nie, to sprawa ich obojga. Czy ją zrujnuje, czy nie — cóż to mnie może obchodzić? I tak Mira na to wszystko nie zasługuje, bo nosi nazwisko, do którego właściwie nie ma prawa, nie będąc córką księcia, a dobra, które przynosi w wianie swemu mężowi, są na dobrą sprawę... skradzione!

Jan Gierlicz zapieniał się. Chciał coś rzec, lecz słowa uwięzły mu w gardle.

Tymczasem księżna mówiła dalej:

— Tak jest, skradzionie! — pastwiła się nad nim, widząc, jego zmieszanie. — Raz jeszcze panu mówię: Mira nie jest córką księcia, ani nawet jego bękartem... a czym jest bękartem, to pan wie najlepiej!

Gierlicz ścisnął pięści w bezradnej złości. Księżna zaś syczała:

— Niechże się pan ośmielił mi teraz zarzucić kłamstwo! Czegóż milczysz, obrońco Miry i jej... ojczel...

Nadludzkim wysiłkiem Gierlicz opanował się, aby nie rzucić się na księżnę i nie doprowadzić do skandalu, któryby mu Mira mogła wziąć za złe.

To też rzekł tylko uroczyście:

— Odpokutuje pani jeszcze ciężko za swój haniebny postępki! Zgubiła pani to niewinne dzieciętko! Postaram się jednak bronić Mirę na każdym kroku i przysięgam, że ją z nieszczęścia wydobędę! Żegnaj!!!

I wyszedł z salonu, trzasnąwszy drzwiami.

Wszystkie więc wysiłki Gierlicza poszły na marne i jak wiadomo, odbył się ślub Miry z Jerzym i Stefą z Bolkim.

Stęfa została u siebie, Mira zaś z mężem wyjechała w podróż poślubną do Nicei, skąd dopiero po miesiącu napisała do Stefę list następujący.

„Nicea, dnia 30 października 1921 r.

Najukochańsza moja Stefenko!

Wyobrażam sobie, jak się źle o mnie wyrażasz, i niestety, masz rację. Nie zasługuję na wybaczenie i wcale Cię o nie nie proszę.

Przyrzekłam Ci, że będę pisała z Nicei niemal codziennie, a tymczasem już niemal miesiąc tu jestem, a nie napisałam do Ciebie jeszcze ani słowa.

To nie dlatego, abym o Was zapomniała. Tego chyba nie przypuszczasz. Ale poprostu czas mi mija.

tak błyskawicznie i życie, jakie tu prowadzę, jest tak odmienne od naszego dawniejszego, że jestem niem wręcz ogłuszona.

Mam wrażenie, że jestem jakimś listkiem, unoszonym przez silny prąd rzeczny. Powiem, że im dłużej to trwa, tem bardziej mnie to męczy i już tęsknię za wypoczynkiem.

Jest teraz trzecia po południu.

Po raz pierwszy, od czasu, jak tu jesteśmy, Jerzy dał mi wolną chwilę.

Coprawa, nie powinnam narzekać na to, że mnie nie zostawia ani na chwilę samą.

Dość, że teraz wyszedł i wreszcie mogę z Tobą, Stefuśko, porozmawiać w cztery oczy. Myślę przenoszę się do Was, do Kruż i do Twojego pięknego domku w Różykach. Tak bardzo chciałabym teraz być razem z Wami, bo, prawdę powiedziawszy, nie czuję się stworzona do tego całodziennego bawienia się, jak to mają we zwyczaju moi tutejsi znajomi i mój mąż.

O, jakże inne były nasze pierwsze dni, spędzone w Nicei!

Lecz, niestety, trwały tak krótko.

A ja pragnęłabym z całej siły, aby trwały wieki! Już podczas podróży, Jerzy był dla mnie niezmiernie czuły. Opiekował się mną, jak dzieckiem. Rozmawialiśmy niewiele. Ale czyż potrzebne są słowa zakochanym?

Mogę Ci śmiało powiedzieć, że byłam szczęśliwa, choć stale mnie dręczyły niepojęte złe przecucia.

Taka już jestem od urodzenia smutna i trwożliwa.

Ale, ale zapomniłam Ci podziękować za to, żeś skłoniła Twoją mamusię, aby pojechała z nami. Wykarmita mnie własną piersią i nadal zastępuje mi matkę, jak tylko może.

Bez niej czułabym się tu tak strasznie obco!

A jednak przeżyłam kilka dni szczęścia, za które będę żywiła dla mojego męża dozgonną wdzięczność, niezależnie od tego, jak się potoczą dalsze losy mojego życia.

Przyjechalismy do Nicei po długiej i uciążliwej podróży w południe!

Willi, którą nam wypożyczył Fontowicz, jest malutka, lecz istna bombonierka.

Dookoła naszych okien rosną krzaki mimozy, czarownych róż, z drzew zwisają mandarynki... Dalej cudne palmy... Cudnie tu, jak rzeczywiście chyba w raj!

Przez pierwszy dzień wcale nie chciałam wychodzić z tej willi, bo nie wyobrażam sobie, aby gdzieś poza naszym ogródkiem mogło być piękniej.

Ach, i ten pierwszy tydzień małżeństwa, te dni... a zwłaszcza te noce!... Ale cóż ci będę pisała... Znałaś wszak tego samego ze swym mężem... Ja tych chwil nie zapomnę póki żyć będę... Nigdy w życiu chyba już nie będę taka szczęśliwa!

Jeżeli chcesz wiedzieć szczegóły, poprostu przypomnij sobie, co Bolek mówił, jak Cię pieścił... To samo usłyszałam z ust Jerzego, to samo czułam w jego uściskach niemal nieprzerwanych przez cały tydzień...

Nigdy nie zapomnę zwłaszcza naszej pierwszej nocy w tej czarodziejskiej willi.

Jakże słodko brzmiały mi zaklęcia miłosne Jerzego, klęczącego u moich stóp, błagającego, aby go kochać, przysięgającego, że dla mnie zerwie ze wszystkim, co go dotychczas trzymało w kleszczach grzechu, że tarzać się będzie w prochu moich nóg, aby okupić swoją przeszłość naganną. Ach, jak odurzająco mnie oszalały jego słowa!

Czułam się wobec niego całkowicie bezsilna...

Słuchałam jego słów z zachwytem... pragnęłam, abym mogła czytać w moim sercu i zrozumiała, z jaką szczerością, z jakim całkowitem oddaniem byłam jego, całą duszą, całym ciałem, jego i tylko jego na wieki...

Łzy spływały mi z oczu, ale łzy szczęścia, takie, jak kiedyś, gdy mi się oświadczał nad stawem Góryckim, gdzie mnie potem zastałaś w niemym upojeniu.

Jerzy ujrzał moje łzy. Osuszył je swymi pięknymi pocałunkami... I tak dotarł stopniowo do moich ust... Przeżyłam wtedy po raz pierwszy rozkosz pocałunku. O, z jakim żarem oddałam mu go, sama nie wiedząc, jak to się stało... Widocznie jednak jesteśmy do tego stworzeni, skoro tego nie trzeba się... uczyć... I czy coś tak rozkosznego, tak rajsko - upojonego może być grzechem?... Chyba tylko, gdy nie jest opromienione cudownym blaskiem miłości...

Dalszy ciąg Intro.

DANIEL BACHRACH.

Śladami przestępców

Sensacyjne pamiętniki

b. aspiranta Warszawskiego Urzędu Śledczego

Tajemnicza śmierć królowej półświatka

Nowa zagadka. Z jednej strony paszport autentyczny, wydany obywatelowi norweskiemu, z drugiej zaś strony fotografia Jürgensena w mundurze oficera armii rosyjskiej z dedykacją w tymże języku i podpisem „Sasza”!

Rozpocząłem wywiady między graczami i bywalcami pierwszorzędnych lokali rozrywkowych, pokazując każdemu z nich fotografie zamordowanego z broda i bez brody, lecz nikt z nich nie przypominał sobie, by go gdziekolwiek widział, lub się z nim kiedykolwiek stykał.

Postanowiłem pojechać do Gdańska i zwróciłem się z prośbą do naczelnika o delegowanie mnie.

— Przedewszystkiem idzie o to, panie naczelniku, by ustalić, kim jest zamordowany, a wtedy łatwiej będzie wpaść na trop mordercy. Jak ustalone zostało nie jest to morderstwo na tle rabunkowym i morderca, czy też morderczyni mieli jakiś powód do zemsty, lub też pałali nienawiścią do swych ofiar.

— Jestem tego samego zdania i nie mam nic przeciw pańskiemu wjazdowi. Porozumiem się natychmiast z nadkomisarzem P., który przed wojną był naczelnikiem policji kryminalnej w Sopotach, a obecnie urzęduje w Warszawie i uzyskam od niego listy polecające do tamtejszych władz śledczych, by okazały panu jak najdalej idącą

pomoc. W międzyczasie zechce pan przygotować się do wyjazdu.

Następnego dnia byłem już w drodze. Mimo wojny, kasyno w Sopotach było otwarte i postanowiłem przedewszystkiem tam spróbować szczęścia i szukać śladów rzekomego Jürgensena.

Naczelnik policji kryminalnej w Gdańsku, po przeczytaniu listu polecającego, przydzielił mi do pomocy jednego z najzdolniejszych wywiadowców.

Już na samym początku szczęście nam sprzyjało, gdyż prawie cały personel kasyna znał Jürgensena, jako stałego bywalcę kasyna. Dowiedziałem się również, że rzekomy Jürgensen dłuższy czas bawił w Sopotach w początkach swego pobytu wygrał nawet pokaźną sumkę przy zielonym stoliku, lecz, jak to zwykle bywa, w następstwie przegrał wszystko i ostatnimi czasami zmuszony był zastawić i sprzedać biżuterię, jaką posiadał. Od gospodyni, gdzie zamieszkiwał Jürgensen, dowiedziałem się, że był on jej winien za dwa miesiące komorne, lecz pewnego dnia otrzymał z Warszawy większą sumę i, zapłaciwszy dłuży, wyjechał z Sopot, nie wiadomo dokąd.

— Ale miał on tu serdecznego przyjaciela, który go bardzo często odwiedzał; o ile mi się zdaje był to jakiś polski hrabia. Zresztą najlepiej dowie się pan

o nim w kasynie, gdyż ciągle tam razem przebywali — rzekła gospodyni.

Nie tracąc czasu, udałem się raz jeszcze z przydzielonym mi do pomocy wywiadowcą do kasyna i niebawem miałem już na zwisko i adres przyjaciela zamordowanego. Był to hrabia Karol Z. z Małopolski, były austriacki oficer, który w czasie wojny ciężko ranny, jako invalida, zwolniony został z wojska.

Zachodziło teraz pytanie, czy był on wtajemniczony, że rzekomy Jürgensen w rzeczywistości był oficerem rosyjskim, czy też wrogiem jego ojczyzny, o ile zaś wiedział o tem, czy zechce przyznać się do tego.

Aczkolwiek było to ryzykiem nie mając nic do stracenia, postanowiłem udać się do niego i postarać się w jakikolwiek sposób otrzymać od niego wiadomości, dotyczące się zamordowanego. Zdecydowałem się pójść sam, gdyż słusznie przypuszczałem, że nie zechce on ze mną mówić w obecności świadka.

Hrabia Z. zajmował w Sopotach mieszkanie kawalerskie, składające się z trzech pokojów elegancko umeblowanych. O godzinie dziewiątej rano dzwoniłem do drzwi jego mieszkania. Otworzyła mi służąca. Na moje zapytanie, czy hrabia Z. jest w domu, otrzymałem odpowiedź twierdzącą. Poprosiłem o zamełowanie mnie, podając zmyślone nazwisko. Po chwili znalazłem się w saloniku naprzeciw młodego człowieka o ujmującej powierzchowności, lecz kaleki bez prawej ręki. Spoglądał na mnie zdziwiony, nie wiedząc oczywiście, czemu przypisać tak wczesną wizytę. Postanowiłem przystąpić do sprawy.

— Czy pan hrabia zna pana Jürgensena ze Sztokholmu? — zapytałem.

— Owszem — odpowiedział. — Poznałem go w Sopotach, ale

czemu mam przypisać pańską wizytę? — zapytał.

— Jestem agentem policji kryminalnej z Warszawy i pozwoliłem sobie, dowiedziawszy się, że pan hrabia był z nim za przyjaźniowy, poprosić o pewne informacje.

Zauważyłem pewne zmięszanie na twarzy hrabiego.

— Czy Jürgensen popełnił jakiś czyn karawodny? — zapytał zdziwiony? Widocznie nie wiedział nic o popełnionym w Warszawie morderstwie.

— Pan Jürgensen nie żyje — odpowiedziałem.

Hrabia Z. zerwał się z krzesła. Wiadomość ta zaskoczyła go widocznie.

— Nie żyje? To niemożliwe, dopiero tydzień temu miałem od niego wiadomość z Warszawy.

— Niestety, powiedziałem panu hrabiemu prawdę. Pan Jürgensen został przed pięciu dniami zamordowany i ja poszukuję jego mordercy.

— Spodziewałem się takiego końca — odpowiedział hrabia Z., połapawszy się jednak, że powiedział zbyt wiele dodał: — Ależ to niemożliwe! Któż mógłby go zamordować i w jakim celu? O ile mi wiadomo, pan Jürgensen nie posiadał majątku i w ostatnich czasach znajdował się w bardzo krytycznym położeniu materialnem.

— To też nie było to morderstwo na tle rabunkowym, gdyż przy zamordowanym znalaziono wszystkie kosztowności, jakie posiadał. Panie hrabio, poproszę pana być ze mną szczerym, a zapewnię go słowem honoru, że rozmowę naszą zachowam w dyskrekcji i otrzymam od pana wiadomości traktować będę, jako ściśle konfidencyjne i nie zdradzę tajemnicy, skąd je posiadam.

Hrabia zaważał się przez chwilę, wreszcie odpowiedział.

— Ufam panu i gotów jestem

odpowiadać na zadawane mi pytania, ale jeszcze raz pana proszę o zachowanie dyskrekcji, gdyż naraża mnie pan na wielkie nieprzyjemności.

— Obiecałem i słowa dotrzymam. Czy wiadomo panu, że pod nazwiskiem Jürgensena ukrywał się rosyjski oficer? — zapytałem.

— Tak jest — brzmiała odpowiedź hrabiego. — Na swoje usprawiedliwienie mogę tylko dodać, że rzekomy Jürgensen, aczkolwiek Rosjanin, był zawziętym wrogiem Rosji i z pewnością nie działał na szkodę jej przeciwników.

— Gdzie pan poznał rzekomego Jürgensena i czy zna pan jego prawdziwe nazwisko?

— Poznałem go w Moskwie jeszcze przed wojną i jego nazwisko brzmi Aleksander von Ropp. Był on rodem z Kurlandji.

— Zechce mi pan opowiedzieć, w jakich warunkach go pan poznał i wszystkie szczegóły, mogące przyczynić się do wykrycia podwójnego mordercy, muszę bowiem zaznaczyć, że jednocześnie z von Roppem zamordowana została Lucyna R., znana pod przezwiskiem „Lou - Lou”.

— Jakto więc „Lou - Lou” także zamordowana?

— Tak jest. Czy znał ją pan również?

— Owszem. Wszak znana była w całej Moskwie.

Nareszcie miałem informatora, przy pomocy którego spodziewałem się otrzymać cenne wiadomości.

— Zechce pan hrabia zatem opowiedzieć mi wszystko szczegółowo, co panu wiadomo o zamordowanym i pięknej „Lou - Lou”.

Dalszy ciąg nastąpi.

IKS.

W cztery oczy

Intymne rozmowy z Czytelnikami

P. Wandzie P.

Adresy: Smosarskiej — Koszykowa 35; Batyckiej — Szopna 1; Malickiej — Florv 5.

„Kochance” z Wilna

Potępić Pani nie będę, ale prosię dla własnego dobra Panj radzę zerwać póki czas z 17-letnim chłopcem, o 10 lat od Pani młodszym. Bo przecież on prędzej czy później Panj rzuci i dopiero wtedy będzie Pani żal. Więc lepiej od razu dać jemu i sobie spokój.

P. „Julita S.” z Marek

spowiada się nam: „Jesteśmy dwie przyjaciółki, szczerze i oddane, znamy się już od dzieciństwa i kochamy się bardzo. Znamy sporo chłopców, lecz z jednym tylko spędzamy nasze wolne chwile, gdyż jest zupełnie inny, niż wszyscy. Znamy go już bardzo dawno. Los zrzadził, że obie zakochałyśmy się w nim. Już mija 5 lat, jak go kochamy. On natomiast kocha tylko naszą przyjaciółkę, nie wiedząc, że ja go kocham w ukryciu. Przyjaćółka moja też o tem nie wie, bo muszę się przyznać, że nie miałam odwagi jej to wyznać. Obawiałam się, że ta gorzka prawda może zatruć naszą przyjaźń.

Kochany Redaktorze, teraz dopiero zrozumiałam, jak nieroz-

sadnie postąpiłam, ukrywając swoją pierwszą i czystą miłość i nawet kłamiąc dla niepoznaki, że kocham innego. Obecnie jestem w straszliwej rozterce. Chciałabym im wszystko powiedzieć, ale boję się, że zaczęła mnie wtedy unikać. Chociaż mogę im powiedzieć, że nie żądam od nich niczego ponad tę samą przyjaźń, jak dotychczas. Trudno, nie mogę przymuszać kogoś, żeby kochał mnie, skoro kocha inną. Drżę tylko na myśl, że ich przyjaźń dla mnie zamieni się w okropną nienawiść. Mówię szczerze, że pragnę ich szczęścia, choć sama będę cierpieć.

Kochany Redaktorze, proszę o radę, czy mam dalej milczeć i wszystko tłumić w sobie, czy też wyznać im prawdę? A może tylko jemu? I prosić go, aby zachował w tajemnicy? A może unikać go, aby o nim wreszcie zapomnieć i nie cierpieć tyle (choć to byłoby dla mnie okropne)?

Bardzo źle Pani zrobiła, że w swoim czasie Pani nie wyznała owemu młodzieńcowi swojej miłości. Kto wie, może Pani przyjaciółka uczyniła to śmiało i tem właśnie przechyliła szalę zwycięstwa na swoją stronę. Moim zdaniem, powinna Pani teraz im obojgu powiedzieć. Tyl-

ko jemu samemu nie, bo on z pewnością wygada się przed swoją ukochaną, a ta wtedy będzie mogła mieć uzasadniony żal do Pani, że Pani coś przeciw niej knuie. A więc powiedź im, gdy będą obecni oboje. Jeżeli Pania krępowałoby to wyznanie, niech im Pani przysłać ten numer „Ostatnich Wiadomości”, to się z niego dowiedzą.

Co dalej będzie, trudno mi przewidzieć, bo nie znam tej parki. Albo będą się nadal z Panią przyjaźnili, wtedy dobrze, skoro Panj niczego więcej nie żąda, dając tem dowód prawdziwej miłości ku owemu młodzieńcowi i rzadkiej szlachetności charakteru. Albo oboje z Panią zerwa, czem daliby dowód, że nie zasługiwali na przyjaźń szlachetnej niewiasty, jak Pani. A może ów młodzieńca nawet zerwie dla Pani z tamtą. Kto wie...

P. Zula Mał.

donosi nam: „Przed rokiem poznałam mężczyznę 22-letniego, jak na rzemieślnika dość obytego, a co najważniejsze poważnego i oszczędnego. Po kilku tygodniach zaczęłam dlań żywić uczucia serdeczniejsze, na co odpowiedział mi wzajemnością. Dni i tygodnie pływały nam miło, aż na moje nieszczeście za-

znajomiałam go z moją koleżanką szkolną, Danką. Od tej chwili przestał bywać u mnie.

Ach, Boże, co za mękę przeżywałam! Moja miłość była zdeptana, lecz postanowiłam nikomu tego nie mówić i nie okazywać. Zwątpiłam wiedząc już o jego miłości, choć moja potęgowała się coraz bardziej. Nie wiedząc już, co począć, aby rzucić Dankę i powrócić do mnie, zaczęłam się modlić do św. Antoniego, żeby to wszystko pokierował lepiej i bardzo dobrze zrobił. Po paru tygodniach moich modlitw, Danką znudziła mu się i powrócił do mnie.

I znów, jak przedtem, dni pływały nam bardzo, bardzo miło, lecz widocznie jakieś fatum zawisło nad moim losem. Otrzymałam listek od znajomego, którego nie widziałam parę lat i ów list wpadł w ręce mojego ukochanego Henka. Natychmiast zraził się do mnie i przestał przychodzić. Znów dręczyła mnie rozpacz okrutna. Nie mogąc tego dłużej znieść, napisałam sekretnik, żeby przyszedł za co nie omieszkałam się zrewanżować. On to wziął sobie bardzo do serca i gdy przyszedł domagał się tego rewanzu bardzo usilnie. Ostatecznie za tę wizytę musiałam mu bardzo drogo zapłacić. Jak i czem — prze-milcze, bo i tak się Pan Redaktor, zapewne, się domyśla.

Po tej całej scenie zapytałam się go, czy się teraz przynajmniej ze mną ożeni. Odpowiedział na to, że przed wojskiem nie, a po wojsku też nie ręczy i że jeżeli znałoby odpowiednie

jego miłość, to mogę się nie kre-pować i wyjść za niego.

Boże, Boże, jaki on zmienny! Dawniej mi zawsze mówił, że mnie tak kocha. Więc to taka jego miłość?! Czy moje biedne, zbolełe serce nigdy już nie znajna spokoju? Chyba, że Pan Redaktor będzie tak miły i mi coś poradzi. Np. czy dobrze zrobię, jeżeli powiem, że kupię mieszkanie, umeblowanie i będę zawsze pracowała i wogóle decyduję się nawet na najgorsze. Wiem, że będę dla niego dobrą żoną, bo go kocham do utraty zmysłów”.

Ja też ani na chwilę nie wątpię o tem, że Pani będzie idealną żoną, przemila Panno Zuleńko, natomiast mam bardzo poważne wątpliwości, czy ów młody człowiek będzie dla Pani dobrym mężem. Sądząc z pozoru raczej nie. Ale nie chce Pani go obrzydzić, skoro go Pani tak pięknie i płomiennie kocha. Jedną rzecz muszę Pani tylko stanowczo odradzić, a mianowicie, niech go Pani nie kusi mieszkaniem, umeblowaniem i pracowaniem na niego. Owszem, wspólna praca małżonków to rzecz piękna i dziś, niestety, przeważnie niezbędna, ale to wszystko wogóle utrzymywac. Takimi dokami może go Pani tylko zdemoralizować. Stałby się nieczłowiekiem a Pani byłaby bardzo nie-szczęśliwa. Niech on narazie idzie do wojska, a potem znowo. Może po wojsku będzie dla Pani przychylniejszy, może tam nabierze rozumu i nauczy się cenić, co dobre

PANI!

Kimkolwiek jesteś: młodą dziewczyną czy dojrzałą niewiastą, panną czy mężatką, pracownicą fizyczną czy umysłową — jesteś przede wszystkim kobietą i posiadasz swe własne kobiece pragnienia, cele i upodobania.

Są to sprawy ważne dla całego świata kobiecego, liczącego więcej niż połowę ludności Polski, a mimo to brak u nas dotychczas popularnego taniego pisma, poświęconego wyłącznie sprawom, obchodzącym najszerze rzesze kobiece. Brak ten zostanie usunięty.

To, czego najmocniej pragniesz, to co Cię najbardziej zaciekawia, o czym najczęściej myślisz — to wszystko opisz w prostych i serdecznych słowach

TYGODNIK DLA KOBIET P. T.

WIADOMOŚCI

KOBIECE

K o b i e t o!

Wyzyskują Cię jako pracownicę, dając nędzne wynagrodzenie, traktują często okrutnie i bezwzględnie w życiu rodzinnym i w pracy, czynią z Ciebie przedmiot podłego handlu, nie przyznają Ci praw, których używają i nadużywają mężczyźni.

„Wiadomości Kobiectw” odważnie i szczerze staną

d o w a l k i z T w o j ą n i e d o l ą.

Żono i Matko!

Życie Twoje to bezustanne pasmo kłopotów — przy kuchni, nad niszczącą się garderobą i bielizną, pasmo trosk, jak zaspokoić wszystkie potrzeby rodziny z ciężko zapracowanych złotych, pasmo poświęceń i ofiar, których żądają dzieci i mąż. Musisz się znać na wszystkim i wiedzieć o wszystkim, co dotyczy rodzinnego życia.

„Wiadomości Kobiectw” będą Ci służyły w tych sprawach

p r a k t y c z n ą i r o z u m n ą r a d ą.

Płci piękna!

Urodą podbijasz świat, czarem swej postaci, wytwornością i smakiem ubioru podtrzymujesz miłość swego wybranego. Choćbyś posiadała najskromniejszy zarobek, musisz jednak dbać o swój powab i wdzięk.

„Wiadomości Kobiectw” wyjawiają Ci wszystkie

s e k r e t y m o d y i p i ę k n o ś c i.

Czytelniczko!

Szukasz sposobności wypowiedzenia się, pragniesz podzielić się swymi przeżyciami lub doświadczeniem z innymi kobietami. Oto okazja! „Wiadomości Kobiectw” otwierają swe łamy dla wszystkich Czytelniczek i w dziale p. t.

C z y t e l n i c z k a - a u t o r k a

będą co tydzień zamieszczały Tve utwory, płacąc za każdą wydrukowaną pracę honorarium autorskie.

Cena „Wiadomości Kobiectw” 10 groszy

Sezon teatralny w Warszawie w nowej szacie

Tegoroczny sezon teatralny w Warszawie rozpoczął się szeregiem przykrych dla życia teatrów niespodzianek. Z jednej strony magistrat postanowił zlikwidować Operę i prawdopodobnie teatr Letni, z drugiej strony wynikł zatarg między dyrektorami teatrów i artystami, który uniemożliwił może na dłuższy czas teatry w całej Polsce a zatem i w Warszawie.

Sprawa zatargu była już niejednokrotnie omawiana, nie będziemy więc już do niej powracać, stwierdzając jedynie, że rezultaty sporu okazały się smutne dla obu stron. Dyrektorzy teatrów pozostali bez aktorów, aktorzy bez teatrów, a więc bez dekoracji, urządzeń, rekwizytów i t. p.

Zdawało się, że w tych warunkach teatry przestaną w ogóle pracować. Życie jednakże okazało się silniejsze i oto w Warszawie tworzą się zupełnie nowe imprezy artystyczne, nowe placówki.

Na prowincji sprawa uruchomienia teatrów będzie o wiele trudniejsza, natomiast w stolicy, jak to wyżej wspomnieliśmy, powstaje nowy sezon teatralny w zupełnie nowej szacie.

Teatr Polski, pozbawiony aktorów związkowych, wypożyczył swą salę znanej trupie, teatru regionalnego, który już obecnie rozpoczął swe występy, „Weselem Łowickim”.

Teatr Mały przygotowuje nowe kadry aktorów w studjo, prowadzonym pod osobistym kierownictwem dyr. Szyfmana i zamierza wkrótce wznowić przedstawienia.

Natomiast aktorzy obu tych teatrów przenieśli się na ul. Chłodną i tam rozpoczynają we wtorek pracę we własnym teatrze p. n. „Teatr na Chłodnej”.

Teatr Wielki również nie pozostanie prawdopodobnie bez „lokatorów”. Znakomity tenor Dygas wraz z kapelmistrzem Mazurkiewiczem starają się o

wynajęcie im lokalu na operę wędrowną, którąby część sezonu spędzała w Warszawie, część na prowincji.

Teatr Narodowy, oddany pod dyrekcję Solskiego przygotowuje się do nowego sezonu, lecz dotychczas tylko w dziedzinie spraw gospodarczych, gdyż utrata aktorów postawiła go sto sunkowo w najtrudniejszym położeniu.

Teatr Letni oddany ma być w prywatną dzierżawę dyr. Chaberskiemu i Kiedrzyńskiemu.

Teatr Ateneum pracować będzie normalnie pod dyrekcją Jaracza, przyjąwszy warunki Zw. Artystów Scen Polskich.

W dziedzinie lekkiej muzy, w **teatrach rewjowych**, „rewolucja artystyczna” wywołała dość oryginalny skutek. Dyrektorzy teatrów powołali do współpracy amatorów, a aktorzy zrzeszyli się lub też dobrawszy sobie dyrektorów — amatorów otwierają własne teatry.

W ten sposób w obliczu rozpoczynającego się sezonu, mimo kryzysu liczba teatrów rewji wzrosła w znacznym stopniu.

Morskie Oko przy pomocy amatorów, sił zagranicznych i poza-związkowych oraz przy pomocy — kina otwiera już dziś swe podwoje. Podobnie **Qui-Pro-Quo**, choć bez udziału kina. **Wesoły Wieczór** został zlikwidowany, a na jego miejsce wstępują zrzeszeni aktorzy dawnego Morskiego Oka i Wesołego Wieczoru, otwierając teatr pod nazwą „Wesołe Oko”. Aktorzy dawnego Qui-Pro-Quo również nie zrezygnowali z bież. sezonu i pod kierunkiem literackim Tuwima i Hemara rozpoczynają sezon w sali przy ul. Mokotowskiej w teatrze p. n. „Stara Buda”. Łącznie więc z pracującym bez przerwy, stałymi siłami **Anansem**, będziemy mieli w Warszawie 6 większych teatrów rewji, nie licząc pomniejszych, pracujących wspólnie z kinem.

Trudno się ustrzec od uwagi,

że zatarg między dyrektorami i aktorami, powstały na tle jakoby krytycznych czasów w życiu teatralnym, wywołał wręcz przeciwny skutek, a mianowicie powiększenie liczby placówek artystycznych.

Jeżeli w zeszłym sezonie teatrom groził upadek z braku frekwencji, to czy sytuacja może ulec poprawie jeśli liczba teatrów wzrośnie dwukrotnie?

Nie wesołe chorośki grożą przeważnej liczbie imprez artystycznych w Warszawie.

(k.)

„Ostatnie Wiadomości” to bezpłatny adwokat swoich Czytelników

„Ostatnie Wiadomości” są ty kupon prawny, otrzymali nie tylko informatorem, nie tylko miłym i ciekawym towarzyszem w wolnych chwilach, ale także przyjacielem i doradcą swych czytelników.

Przeszło pół roku temu, pismo nasze wprowadziło dział prawny. Specjalni adwokaci codziennie w godzinach 5—8 p. p. przyjmują wszystkich czytelników, którzy uprzednio w administracji „Ostatnich Wiadomości” wzmian za wycięty z gazo-

kartkę do adwokata. Adwokaci nasi udzielają wszelkich porad bezpłatnie i bronią czytelników przed sądami.

Od czasu uruchomienia działu prawnego, z bezpłatnej pomocy adwokatów korzystało 2376 czytelników „Ostatnich Wiadomości”, a 500 czytelników z prowincji otrzymało również bezpłatnie obszernie porady listowne.

Adwokaci w imieniu czytelników wytaczali sprawy i wygrywali je. Bronili czytelników i uzyskiwali dla nich uniewinnienie lub przynajmniej możliwie najłagodniejszy wymiar kary.

Napływały skargi porzucenych żon, dla których adwokaci nasi uzyskiwali alimenty, stawali w obronie zagrożonych eksmisją i zdobywali dla nieszczęśliwych prawo do dachu nad głową, ratowali zagrożonych aresztem lub nawet więzieniem.

Z 55 spraw, które prowadzili adwokaci „Ostatnich Wiadomości”, grożących karą aresztu lub więzienia, uzyskali 26 wyroków uniewinniających, a w 23 uzyskali bardzo łagodny wymiar kary.

Liczne osobiste i pisemne podziękowania składane „Ostatnim Wiadomościom” za udzieloną pomoc prawną, za ratunek w ciężkiej sytuacji życiowej — świadczą dobitnie o zasługach działu prawnego.

Każdy czytelnik, którego skrzywdzono, czytelnik zapłacony w sprawy majątkowe, czy karne za pośrednictwem kuponu, znajdzie w wydawnictwie „Ostatnie Wiadomości” możliwie najlepszą i najsukuteczniejszą pomoc.

Dr. GROGLIK
Złota 44. Weneryczne 9 r.—9 w.

Dr. FAJNCYN
Leszno 36 Weneryczne 9—9 w.

Władze rozważają

postulaty rzemiosła szewskiego

W ubiegłym tygodniu odbyły się w ministerstwach konferencje delegatów Związku Zawodowego Majstrów Szewskich im. Kilińskiego. Delegaci złożyli obszernie memorjały, w których domagają się usunięcia wielu bolączek, rujnujących rzemiosło szewskie.

Jednym z najważniejszych postulatów, szczegółowo omówionych przez delegację, jest sprawa uregulowania uprawnień za wodowych oraz sprawa chałupnictwa szewskiego. Uregulowanie nie powinno pójść w kierunku obarczenia przynusem ponoszenia wszelkich świadczeń socjalnych przez kupców hurtowników branży obuwianej i właścicieli sklepów sprzedaży obuwia na własny rachunek w chałupniczych warsztatach szewskich.

Koniecznością też jest wprowadzenie umów zbiorowych między majstrami szewskimi, prowadzącymi chałupnicze pra-

cownie obuwia a kupcami hurtownikami branży obuwianej w celu usunięcia wyzysku.

W związku z działalnością związku w wyżej wymienionych sprawach, dziś o godzinie 3-ej po południu w lokalu Centralnego Związku Zawodowego Majstrów Szewskich im. Kilińskiego w Warszawie, przy ul. Elekoralnej Nr. 45, odbędzie się nadzwyczajne zebranie majstrów rzewckich.

Na zebraniu tem zostanie złożone sprawozdanie, z wyniku konferencji z władzami, oraz podjęte obrady nad sprawami o doniosłym znaczeniu dla sprawy.

OBUWIE DAMSKIE 17 ZŁ. MĘSKIE 22 ZŁ.

z najlepszej skóry, gwarantowana robota, najnowsze fałony. Również dziecinne obuwie w wielkim wyborze do nabycia w pracowni Sz. Edelmana, ul. Zamenhofs (Dzika) 9 m. 18 naprzeciwko bramy, parter.

WĘGIEL, KOKS I DRZEWO

najtaniej i w najlepszym gatunku dostarcza „DEVON”, Warszawa, Srebrna Nr. 1, tel. 769-37 i 309-48. Urzędnikom państwowym na dogodnych warunkach.

JAK ŻYJE PRACUJĄCA WARSZAWA?

Wielka ankieta „Ostatnich Wiadomości” o wszystkich zawodach i rzemiosłach stolicy

Robotnicy rzeźni, jatkowi i wędliniarze

1000 robotników w rzeźniach. — Wiele ciekawych specjalności. — Wspólne zarobki. — Rzeźnicy rytualni, a mięso wołowe. — Pisarze i inkasenci.

Znacie, zapewne, półokrągły, czerwony furgon rzeźniczy? A kurat taki zatrzymał się pod naszą targową — mniejsza o to — którą. Z koła zeskoczyli dwaj robotnicy. Podnieśli zamknięcia furgonu, zaczęli je, aby nie opadły i jeli zabierać się do wynoszenia półci mięsa, czy słoniny. Gdy jeden z nich, obarczony ciężkim ładunkiem, uszedł parę kroków i znalazł się na progu wejścia do hali, usłyszał nieoczekiwanie:

— Te, gdzie idziesz? Dawaj, to moja robota!...

Dalszy ciąg bywa różny. Mniej lub więcej bolesny dla tego, lub owego z robotników.

— No, dobrze, ale co to wszystko znaczy? — zapytasz Czytelniku.

Odpowiedź nie jest łatwa i trzeba jej szukać w całokształ-

cie stosunków, panujących między robotnikami rzeźni i jatek. Postaramy się możliwie wiernie te stosunki odmalować.

W obydwu rzeźniach warszawskich — na Solcu i Pradze — pracuje ok. 1000 robotników. Podzieleni są oni na t. zw. artele. Każda artel pracuje w w zakresie swej specjalności. Są więc „zabijacze” wołów, wieprzów, „cielięciarze”, flaczarze, kiszkarze, fachowcy od wyrabiania łebków cielięcych, pisarze i inkasenci, tragarze, wreszcie ci, którzy znaczą sztuki do uboju, lub je przepędzają, czy też w międzyczasie je karmią. Żaden z robotników nie zarabia osobno. Wszystkie zarobki płyną, wedle ustalonej taryfy, do kasy artelu, która co tydzień dokonywa rozrachunku między wszystkimi członkami ar-

telu. Jeżeli, na przykład, artel „zabijaczy” wołów dokonał uboju w danym tygodniu 300 wołów po 14 zł., t. j. osiągnął 4.200 zł., a liczy on 150 członków to każdy z nich w końcu tygodnia otrzyma 28 zł., mimo, że przy uboju tych wołów mogło pracować tylko — znowu przykład — 30 „artelszczyków”...

W podobny sposób są zorganizowani wszyscy robotnicy rzeźni. Każda grupa ma wyznaczone określone czynności i nikomu, poza tymi, którzy do niej należą, temi czynnościami zajmować się nie wolno.

Oczywiście nie jest to żadne prawo pisane, lecz wytworzyło je życie, nadmiar ludzi do pracy, którzy w końcu zostali zmuszeni do obrony swego stanu posiadania. A strzegą tego stanu posiadania nieraz z bronią

w rękach

Przykład, któryśmy podali na wstępie oznaczał, że ci, którzy przywieźli mięso mieli prawo donieść je tylko do wejścia do hali, gdzie znowu członkowie innej grupy robotników czekali, aby mięso bezpośrednio już donieść do jatki.

Oddzielną grupę w masie robotników stanowią t. zw. rzeźnicy rytualni, t. j. „zabijacze” wołów przez podrywanie im gardzieli. Rzeźnicy rytualni składają się wyłącznie z prawowiernych Żydów, za których religijność ręczy rabinat warszawski. Oni to wyłącznie dokonywują uboju wołów w Warszawie. I tu zachodzą rzeczy ogromnie ciekawe. Oto Żydzi zabierają przednie części wołu, które są tańsze, gdyż konsumują je jako rytualne, a chrześcijanie b. chętnie spożywają mięso z tylnych części wołu, które osiąga b. dobrą cenę. Taki stan rzeczy — wzajemnie gospodarczo się uzupełniający — panuje na obszarze całego zaboru porojskiego.

Wspomnieliśmy na początku o pisarzach i inkasentach. Otóż nie należy sobie wyobrażać, że są to jacyś wielcy urzędnicy, nie. Są to robotnicy inteligentniejsi, piśmienni, doświadczeni i dobrze znający branżę. Pracują

oni przeważnie u tych przedsięwzięciwców mięsnych, którzy do skonała potrafią bydlę kupić, wytargować cenę, ale którzy potem nie mogą sobie dać rady ze skalkulowaniem towaru, z jego obliczeniem, a wreszcie — z odliczeniem należności. W tym właśnie celu mają swoich pisarzy i inkasentów.

Mimo takiego wykorzystania wszelkich możliwych źródeł zarobku, zarobki robotników rzeźni ogromnie spadły. Jeden z nich — trudniący się ubojem wołów — skartyl nam się, że od dłuższego czasu cała artel nie zarabia więcej od 30 zł. na człowieka!...

Robotnicy jatkowi i masarze zarabiają do 50 zł. tygodniowo, ale też w przeciwieństwie do robotników rzeźni, którzy dziennie pracują najwyżej przez 4 godziny, nie znają oni, co to ośmiogodzinny dzień pracy i tyraja od rana od zmierzchu po 12, a nawet 14 godzin. Trudno, zresztą, dopilnować tu przestrzegania ośmiogodzinnego dnia pracy. Są to liczne drobne zakłady porojskane na wielkim obszarze i trudne do ujęcia w jakąś akcję obronną!

Podobne, zresztą stosunki panują u furmanów, o których następnym razem.

J. Sybilski

CO SŁYCHAĆ W KRAKOWIE?

Co mówią gwiazdy?

Na dzień 7 września.

Wystrzegaj się wrogów, gdyż może cię spotkać nieprzyjemność i szkoda w karierze.

Panny, niechaj się nie dadzą uwieść temperamentowi, gdyż rozważa w tym dniu doprowadzi je wkrótce do ślubnego kołnierza.

Przewidywany przebieg pogody na dziś.

Zachmurzenie zmienne. Od czasu do czasu przelotne opady. Temperatura rano około 11 st. Najpierw porywiste, potem umiarkowane wiatry południowo-zachodnie.

Poniedziałek: Bł. Melchiora.

Teatry:

Teatr im. J. Słowackiego:

Kina.

Apollo: „Fra Diavolo”.
Bagatela: „Poskromienie flirciarzy” oraz rewja p.t. „Powrót sromian. wdowców”.
Corso: „Łzy ukojenia”.
Dom Zolnierza: „Portjer Hotelu Atlantic”.
Promień: „Ziemia obiecana”.
Światowid: Pat i Patachon w opalach.
Świt: „Wiatr od morza”.
Sztuka: „Rango”.
Uciecha: „Afryka mówi”.
Wanda: „Zew ciała”.
Warszawa: „Dama z łoża Nr. 13”.

RADJO.

na dzień 7 września 1931.

G. 13,10 Kom. meteor. 14.50 Kom. gosp. 15.25 Odczyt z Warszawy. 15.40 Przegląd komunik. 16. Płyty gramof. 16.45 Kom. dla żegluga. 16.50 Pogadanka literacka. 17.15 Płyty gramof. 17.35 Odczyt z Warszawy. 18. Muzyka lekka 19. Rozmaitości. 19.15 „Najnowsze wydarzenia” 19.30 Płyty gramof. 19.40 Transmisje z Warszawy. 22.55 program na dzień następny.

Dolar w Krakowie.

Dolar gotówkowy 8.93—8.95

Nocny dyżur aptek

Grodzka 22, Plac Matejki 3, Sienkiewicza 2. Rakowicka 12, Dietla 36, Kalwaryjska 27.

KURSY KROJU i SZYCIA

przy pracowni sukien

„ANIELA”

Wpisy: Kraków, Plac Szczepański 7

Wykonuje na sezon zimowy płaszcze, kostiumy, suknie i t. p. według najnowszych żądań po przystępnych cenach.

**ZAKŁAD KRAWIECKI
JÓZEFA RZESZUTA**
Plac Szczepański 7, parter.

Telefon 167-30

Derby krakowskie Cracovia—Wisła 2:1.

Spokojny Kraków w wirze wielkiej emocji sportowej.

Ogólne zainteresowanie w Krakowie wywołały wczorajsze „Derby” Krakowskie. Toteż po skończonych zawodach o niczym innym w mieście nie mówiono aż do późnego wieczora. Na ulicach, plantach, na dworcu, wszędzie tak młodzież począwszy od dzieci 8-letnich, jak nawet ludzie starsi omawiali przebieg gry, oraz

dysputowali na temat błędów, i strzelonych bramek. Z tego widać, jak olbrzymim wzięciem cieszy się najzdrowszy sport piłki nożnej wśród naszej młodzieży. Bramki dla Cracovii strzelili Mitusiński i Poświat, dla Wisły Reyman.

Wczorajsze zawody ligowe

pozakrakowskie przedstawiają się następująco:

Garbarnia—Legja 3:0 (3:0)

Ruch—Warta 2:0 (1:0)

Czarni—Pogoń 1:1 (1:0)

Ł. K. S.—Lechia 7:0 (3:0)

W tabeli ligowej dzięki wygranej Cracovii nad Wisłą prowadzi Garbarnia 21 pkt., przed Wisłą 20 pkt.

Z OSTATNIEJ CHWILI.

Jubileusz Sowietów.

14-lecie rządów komunistycznych. — Zjazd delegatów ze wszystkich państw.

(Telefonem od naszego specjalnego korespondenta).

Warszawa, 7 września. W Moskwie został ogłoszony program uroczystości październikowych, oraz 14-lecia władzy komunistycznej w Rosji. Trzecia Mię-

dzynarodówka wyznaczyła dodatkowe fundusze na prowadzenie do Moskwy na te uroczystości delegatów komunistycznych ze wszystkich

państw. Konsulaty sowieckie otrzymały już nowo wydane listy delegatów związków zawodowych ze wszystkich państw.

Nowi emeryci teatrów miejskich w Warszawie.

1,200.000 zł. emerytury rocznie, 600.000 zł. odprawy.

(Telefonem od naszego specjalnego korespondenta).

Warszawa 7 września. W tym tygodniu dyrekcja teatrów miejskich przystąpi do przenoszenia na emeryturę, oraz do

zwalniania i obrachowania wszystkich pracowników teatralnych. Z tytułu odprawy wypłacone

będzie jednorazowo 600.000 zł., emerytury wyniosą rocznie 1,200.000 zł.

Nowy gmach szkolny SS. Urszulanek.

Obok kompleksu gmachów ze szkołami i internatami żeńskimi, pod wezwaniem Sióstr Urszulanek przy ul. Starowiślniej w Krakowie, jest obecnie na ukończeniu nowy gmach Urszulański, gdzie znajduje się pomieszczenie gimnazjum żeńskie.

Nowy wspaniały gmach 3-piętrowy posiada śliczne sale

wykładowe, laboratoria, świetlice do przygotowania się uczennic na lekcje, natryski i szatnie na 800 uczennic przy sali gimnastycznej, oraz na najwyższym piętrze od ogrodu internat dla akademik.

Poświęcenie nowego gmachu nastąpi w uroczystość Patronki gmachu Św. Urszuli dnia 21 października br.

Trujące grzyby.

Cała rodzina w Kobylanach pod Krakowem zachorowała

Wypadek zatrucia grzybami całej rodziny, złożonej z 6-ciu osób, miał miejsce wczoraj w Kobylanach pod Krakowem. Na skutek spożycia trujących grzybów zachorowała tam rodzina Koze-

rów. Zawezwane pogotowie ratunkowe z Krakowa udzieliło im pierwszej pomocy, poczem przewieziono trzy osoby w stanie ciężkim do szpitala, zaś resztę pozostawiono opiece domowej.

Mleczarnia Związkowa „HYGIENA”

Tel. 166-46

Tel. 166-46

Szczepańska 2, róg Jagiellońskiej.

Dostarcza do domów we flaszach pełne gwarantowane najlepsze

HYGIENICZNE MLEKO.

INSTYTUT MUZYCZNY

ul. Św. Anny 2. tel. 122-36. Kierownik Dr. Józef Reiss

WPISY do wszystkich klas przyjmuje kancelaria od 11-12 i od 4-6. Klasę mistrzowską objął Józef Turczyński. Prof. Państwowego Konserwatorium w Warszawie. Przed-szkole Muzyczne dla dzieci od lat 4, Kursy języka francuskiego i włoskiego.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Kraków, ul. Na Gródku 2. — Telefon 104-82 (od godz. 8 — 11 w poł.)

CENY OGŁOSZEŃ: w Kronice krakowskiej 1 wiersz mm. 1 zł. Drobnie — 30 groszy za wyraz. Poszukiwania pracy — 10 groszy za wyraz.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca: Alfred Kwiatkowski.

Drukarnia Monopol, Kraków, Na Gródku 2.